

ד.א.י.ח.ר.

עלון לשבת קודש

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת
לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי
יג' אלול תשפ"ב 1441 (שנה כז')

נושא השבוע: שמיטת כספים [א]
הפטרה: "רוני עקרה" (ישעיה נד)

פרשת כי תצא

האט,
עוד 17 יום
יום הדין!

"כי תשלח ברעך משאת מאומה לא תבוא אל ביתו לעבוט עבוטו" (כד, י)
מסביר רש"י: "משאת מאומה" - חוב של כלום.

וקשה, כיצד קוראת התורה להלוואה שהלווה מחברו "חוב של כלום", הרי קיבל ממנו כסף בהלוואה ונתן תמורתה משכון עד לפירעון החוב?

מסביר ה"חפץ חיים": באה התורה ללמדנו לנהוג עם הלווה העני ברחמים רבים, שהרי כל החובות שאדם נושא בחברו ואפילו הגדולים ביותר הם "חוב של כלום", כנגד החובות שחייב האדם לבורא יתברך על כל הטוב שמשפיע עליו בכל רגע ורגע במשך עשרות שנים.

וכפי שהקב"ה מתנהג עמך ברחמים לגבי החובות שאתה חייב לו, כך תתנהג כלפי העני "ולא תבוא אל ביתו לעבוט עבוטו" - אל תלחיצנו ואם הוא זקוק למשכון שנתן כדי קיומו ומחיתו תשיבנו לו כמפורט בתורה.

"כי תזבוט זיתך לא תפאר אזוריך לגר ליתום ולא למנה יהיה" (כד, כ)

יש להסביר בדרך רמז, אדם שעמל ומתייגע קשה לפרנסתו, יש חשש שמא יאמר "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה", כיוון שעמלתי ויגעתי כ"כ קשה זכיתי לכל זה ומדוע אתן מכספי לצדקה לעני שלא טרח ויגע כמוני? לכן בא הכתוב ואומר: "כי תחבוט זיתך" - לאחר שתעבוד בעבודה קשה כעין חביטת הזיתים אל תתפאר לומר "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה" ותמנע מלתת צדקה ולעזור לזקוקים אלא עליך לקיים: "לגר ליתום ולא למנה יהיה".

השקפת היהדות

שמיטת כספים בשנת השמיטה

אחד האופנים של חסד עם העני בנוסף לצדקה הוא כשמגיעה שנת

השמיטה, מצוה לשמוט את ההלוואות והחובות שחייב העני, ורבים הם הטעמים שנכתבו אודות חובת שמיטת חובות:

- * להרגיל את נפשנו במידות מעולות, מידת הנדיבות ועין טובה ולמידת הוותרנות.
- * לקבוע בלבבנו בטחון גדול בקב"ה שהוא מוריש ומעשיר והכל מאיתו יתברך.
- * על ידי קיום מצוה זו גודרים אנו את עצמנו מעוון הגזל והחמדה אשר לרענו, שע"י מצוה זו מוותר האדם על שלו וקל וחומר שיתרחק ולא יגע ברכוש הזולת (ספר המינוח תעו).
- * המצוה של שמיטת כספים באה לחנך את האדם שלא העושר וקנייני העולם הזה הם המטרה והתכלית, אלא רק קיום התורה והמצוות, וכך נזכר הוא מהי מטרת בואו לעולם ומתוך כך יהיה זריז להרוויח עוד מצוות (בעל העקילה).

* מצוה זו של שמיטת כספים נתקנה עבור העניים ולתועלתם, ולכן נסמכה עם מצות הלוואה כדי שלא ימנעו אנשים להלוות כספים מחשש ששבועית תשמטנה (הרמב"ם).

כיום עושים פרוזבול כדי שלא יישמט החוב אבל כשיבנה בית המקדש תתקיים המצווה כתיקנה.

ע"פ "אור החיים" אופק תל אביב * **לא לעיין בזמן תפילה** * שקיעה 6:48-6:56 * סוף זמן ק"ש 8:50-8:52

יציאת ש"ר"ת: 8:11

יציאת שבת: 7:25

כניסת שבת: 6:36

הצדקה שחזרה! (הסיפור התרחש לפני 25 שנה)

יעקב, אינסטלטור במקצועו, קיבל יום אחד הזמנה דחופה לבצע תיקון.

הוא הגיע לכתובת שנמסרה לו בשיחת הטלפון ולא האמין למראה עיניו. הדירה הייתה ישנה מאוד, הצטופפו בה ילדים קטנים בתנאי מחיה קשים מאוד... עד מהרה הבחין כי בדירה מתגוררת אישה אלמנה עם ילדיה היתומים. בדיקה מהירה לגילוי מקור הבעיה גרמה לו להבין כי בדירה נדרש שיפוץ רציני, היות והצנרת ישנה מאוד וחלודה. רחמיו נכמרו על אותה האלמנה, שנראה היה שמתקשה לשרוד בחיי היומיום, ומהיכן אם כן תוכל להשיג סכום כל כך גבוה לשיפוץ? והחליט כי הוא לוקח את ביתה של האלמנה כפרויקט חסד אישי שלו. הוא הביא את כלי העבודה שלו, כשהאלמנה מתבוננת בעבודתו בשתיקה. העבודה ארכה מספר ימים, כשבמהלכם היה עד לאורח חייהם של האלמנה והילדים הרכים, ובליבו התחזקה ההרגשה כי עשה כראוי כשלקח את עלויות השיפוץ על עצמו. בתום השיפוץ, כאשר אסף את כליו והתכונן ללכת, נעמדה מולו האלמנה חיוורת ורועדת כשילדיה הרכים עומדים צמודים אליה, והיא שאלה בשקט: "כמה אני חייבת לך, אדוני?", "תראי גברת, אני לא יודע על מה את מדברת, שלחו אותי לכאן מהעירייה, אני עובד איתם בשיטוף בפרויקט שיקום שכונות, וכנראה שהדירה שלך נכללה בזכאות לשיפוץ, מכאן אני הולך לעירייה ומקבל את התשלום על עבודתי, תתחדשו!" האלמנה כמעט בלעה את לשונה מהלם, היא החלה להודות לו בקול רועד, אך הוא הניף את ידו בביטול ואמר לה: "אין לך מה להודות לי, תודי לחברה מהעירייה שדאגה לדירה שלך..."

חלפו להן 25 שנה, יעקב האינסטלטור קנה קרקע במרכז הארץ והוא רצה לבנות עליה בית. הוא ניגש למספר חברות לחומרי בניין וביקש הצעת מחיר. הוא השווה בין מספר הצעות המחיר שקיבל, אך עדיין לא החליט מאיזו חברה לבצע את הרכישה הלא מבוטלת שהזדקק לה.

למחרת בבוקר הוא הגיע אל המגרש שבבעלותו, ועיניו חשכו: במתחם עמדה משאית גדולה השייכת לאחת מחברות הבנייה שבדק, ועובדים חרוצים פרקו ממנה סחורה והניחו אותה במגרש שלו!

"מה אתם עושים??" רץ אליהם בכעס. "מי הזמין אתכם בכלל???" אני בסך הכל ביקשתי הצעת מחיר, לא סגרנו כלום!!! מה פתאום הגעתם על דעת עצמכם???"

הפועלים עצרו לרגע מעבודתם, "המנהל שלנו שלח אותנו לפה, הנה הקבלה שלך..."

הוא נטל את המסמך לידי ואל פניו התגברה הבעת הפליאה. "אני באמת לא מבין, כתוב פה שולם, אך אני לא שילמתי לכם שקל אתמול! בסך הכל ישבתי עם המנהל לקחת הצעת מחיר!!!"

הפועלים משכו בכתפיהם, הם לא מתערבים בענייני הבוס, הם רק מבצעים פקודות...

יעקב הניע את רכבו ושם פעמיו למשרדי החברה בה ישב רק אתמול. הוא פרץ לחדרו של המנהל בסערה: "כך אתם נוהגים עם כל הלקוחות שלכם???" שאל בכעס. "באים לברר מחירים ואתם כבר שולחים אליהם משאיות עמוסות???", "שב אדוני, הירגע" הניח המנהל יד חמה על כתפו.

"אין לך מה לדאוג", הוא אמר והביט אל תוך עיניו, "העירייה שילמה הכל..." יעקב הביט בו עדיין בחוסר הבנה, והמנהל החל לספר: "הייתי ילד בן תשע כאשר ראיתי אותך בפעם הראשונה. הגעת לתקן בעיה בבית אימי, ונראה היה ששמת לב לרמת החיים שבה חיינו. היינו עניים, במלוא מובן המילה. אבי נפטר לאחר מחלה והותיר את אימי להתמודד עם חובות רבים ועם גידול הילדים. הפיצוץ בצינור נחת על אמא כרעם ביום בהיר. בקושי רב היא הצליחה לשלם את החשבונות השוטפים ולרכוש לנו בגדים ואוכל, לא היה לה מושג מהיכן היא תביא את סכום הכסף הנדרש לשיפוץ. היה לנו ברור, שעבודה כזו תסתכם בסכום גבוה במיוחד, ולא היה לאמא מושג מניין היא תשיג אותו. בלילות הייתי שומע אותה בוכה ומתייפחת, היא דאגה מאוד כיצד תתמודד עם הרגע שבו תגיש לה את החשבונית לתשלום..."

ביום בו סיימת את העבודה ופנית ללכת, אמא הייתה מתווחה ולחוצה. היא נעמדה מולך ושאלה אותך כמה עליה לשלם? אך אתה ענית איזו תשובה שהעירייה משלמת הכל... היה ברור לאמא וגם לנו שאתה ראית את המצב בביתנו והחלטת שלא לגבות מאיתנו תשלום, ויותר מכך, עשית זאת בצורה שלא תבייש את אמא שלי... לאחר שיצאת, אמא פרצה בבכי מטלטל, הפעם היה זה בכי של הקלה, ושל שמחה, שיש אנשים טובים כמוך שמסתובבים בינינו...

25 שנה אני מחפש אותך, כל כך רציתי להכיר לך טובה על אותו יום שלא אשכח לעולם. כשהגעת

למשרד שלי זיהיתי אותך מיד למרות כל השנים שחלפו. אז הנה אני אומר לך, יעקב היקר, אינך חייב לי שקל, העירייה משלמת הכל....

הלכות שמיטת כספים

פינת ההלכה

- א. "שמיטת כספים" פירושה שכל החובות בגין ההלוואות שהגיע זמן פרעונם ולא נפרעו והגיע מוצאי שנה שביעית נמחלים, ואסור למלווה לתבוע אחר השמיטה חובות אלו (ש"ע ח"מ סי' סז ס"ל, שנת השבע לגר"י רלאבי עמ' קט, חז"ע פרוזבול לגר"ע יוסף מהדו' תשע"ה ס"א ועוד) [והתקנה שלא תשמט הלוואתו היא לעשות פרוזבול (ש"ע סס ס"לא) שדינו יפורטו בעלון הבא].
- ב. התובע חוב שעברה עליו שנה שביעית [הנ"ל] (שהמלווה לא עשה "פרוזבול") עובר בלא תעשה, ואם המלווה גובה את חובו הרי נוסף על מה שביטל מצות עשה ועבר על לא תעשה (הרמב"ם הל' שמיטה ויב"ל פ"ט ה"א) חייב להחזיר את הכסף שהרי גזל בידו (מנחת החינוך מ' תעז, ולקו"י שביעית פ"כד ס"א).
- ג. אסור להימנע מלהלוות לחברו בשנת השמיטה מחשש שמא יתאחר החוב אצלו ויישמט ב"שמיטת כספים" כשיגיע מוצאי שביעית (דברים טו, ט, הרמב"ם פ"ט ה"ל, שנת השבע לגר"י רלאבי עמ' קט).
- ד. שמיטת כספים בזמן הזה היא מדרבנן (מדברי סופרים) ונוהגת בכל מקום (ש"ע ס"א), אף בחוץ לארץ (הרמב"ם פ"ט ס"ב, ש"ע סס) בין באיש בין באישה יהודים (ס' החינוך מ"א תעז, חז"ע ס"טז) אבל בגוי אין דין שמיטת כספים (דברים טו ג, ולקו"י שביעית פ"כד ס"כז), ואין מברכים על מצוה זו (סס ס"ב).
- ה. אין שביעית משמטת כספים אלא בסופה [היינו משקיעת החמה בליל ראש השנה תשפ"ג]. לפיכך המלווה לחברו אפילו בשביעית עצמה, גובה את חובותיו עד תום שנת השמיטה. ומצאת השנה משקיעת החמה הושמטו כל חובותיו ואסור מכאן ואילך לגבותם (ש"ע ס"ל).
- ו. שביעית משמטת בין שההלוואה בשטר ובין שהיא בעל פה, ואפילו בהלוואה שיש בה אחריות נכסים [שאם הלווה לא ישלם, החוב יגבה ע"י לקיחת הנכס] (ש"ע ס"ב) וכן אף אם נתן לו המחאת בנק (צ"ק) כנגד ההלוואה [הטעם: כיון שצ"ק זה אינו אלא להוראת תשלום בעלמא ולא שווה כלום] הרי שהשביעית משמטת הלוואה זו (שביעית השדה פ"כ ג), ואפילו שהצ"ק הוא צ"ק בנקאי (ולקו"י ס"ו).
- אבל אם ההלוואה היא כנגד משכון [של מטלטלין אבל של קרקע לא] אין השביעית משמטת חוב זה ששווי כערך המשכון (ש"ע סי' סז ס"ב, חז"ע ס"ב), ויש אומרים שאף אם שווי החוב יותר מערכו של המשכון אינו משמט (עיין ש"ע סס). ובמקרה כזה ראוי להטיל ביניהם פשרה (ולקו"י ס"ז).
- ז. שביעית משמטת גם הלוואה שנעשתה ע"פ "היתר עיסקא", בחלק של ההלוואה מתוך כל הסכום [שהרי בהיתר עיסקא חלק מהסכום הוא הלוואה וחלקו פקדון] (ש"ע ס"ג, חז"ע פרוזבול עמ' יב).
- ח. חוב שזמן פירעונו יחול רק לאחר ראש השנה תשפ"ג אין שביעית משמטתו (ש"ע ס"ו) וכן המלווה לחברו בסתם ללא קביעת זמן פירעון, אם הלווה לאחר ר"ח אלול השנה אינו נשמט [כיון שסתם הלוואה היא לשלושים יום, נמצא שהפרעון יחול לאחר ראש השנה] (שביעית השדה ס"ג, ולקו"י ס"כא).
- ט. הלוואה המוחזרת בתשלומים, אותם התשלומים שזמן פרעונם הוא לפני צאת השביעית ולא שולמו עדיין, צאת השמיטה שביעית משמטתם, אבל תשלומים שזמן פרעונם הוא לאחר צאת השנה השביעית אין השביעית משמטתם (מאמר מרדכי ופסקת הארץ לגר"מ אליהו פ"כב ס"כה).
- י. שביעית משמטת אפילו אם המלווה התנה ששביעית לא תישמט [שמתנה על מה שכתוב בתורה - תנאו בטל] אבל אם התנה הלווה ביניהם שלא ישמט את החוב בשביעית תנאו קיים (ש"ע ס"ט) [שחייב הלווה את עצמו במקום שלא חייבתו התורה - חייב] (ולקו"י ס"י).
- יא. מי שקנה מוצרים בחנות והמוכר רשם לו סכומי כסף כחוב, אין השביעית משמטת אותם [כיון שאין דרך החנווני לתבוע אותם דווקא בזמן מסוים, והרי זה כאילו קבעו את זמן הפירעון לאחר השמיטה] (ש"ע ס"יד, אור לאון שביעית פ"א ס"א).
- אם תבע החנווני את הכסף וקבע את זמן פרעון התשלום לפני סוף שנת השמיטה (ו"א שה"ה שגם אם סיכם את החשבון יחד בכרטיס הלקוח) הרי הפך החוב לחוב רגיל שאם לא פרעו עד סוף השנה, שביעית משמטת חוב זה. (בהרמ"א סס). ואם קונה חפץ מחנות באופן חד פעמי ולא שילם את החוב עד סוף שנת השמיטה – החוב מושמט (אור לאון ס"א, שנת השבע עמ' קטו-קטז ס"ב).
- יב. שכירים או פועלים וכי"ב שבעל הבית חייב להם תשלומי משכורת, אין השביעית משמטת חוב זה, אולם אם עשו חוב זה כמלווה, היא משמטת (ש"ע ס"טו, שביעית השדה ס"ז).
- יג. אדם שמשכיר דירתו, מה שהשוכר חייב עבור תשלומי השכירות אין השמיטה משמטת חוב זה, אולם אם עשו חוב זה כמלווה היא משמטת (ולקו"י פרוזבול עמ' מד-מו ס"יא).
- יד. הצ"ק בהלכה אינו נחשב כמעו"ת אלא כשטר חוב [=שרשום בו סכום שמגיע לו והולך לבנק ופורעים לו את הסכום הרשום בצ"ק] ולכן מי שקיבל צ"קים שזמן פירעונם הוא לפני צאת השנה השביעית ואין לו כרגע זמן לפורעם או כל סיבה אחרת, שביעית משמטתו [לכן צריך לעשות פרוזבול כדי שלא ישמט] (מאמר מרדכי ופסקת הארץ עמ' תקלד-תקלז).

טו. החייב חוב לצדקה (ש"ע ס"כח). וכן החייב חוב לקופת גמ"ח אין השביעית משמטת חוב זה (מקן עובדיה יוסף בקונטרס ס"יח/לג) [ו"א שדווקא שקופת הגמ"ח שייכת לרבים כגון: אגודות, אבל אם שייכת לאדם פרטי שייחד כספים מכספו הפרטי להלוואות, שביעית משמטת חוב זה] (אור לזון ס"ח) [ולכן ראוי לכל בעל גמ"ח לעשות פרוזבול] (שביעית השדה ס"ט).

טז. בית דין שפסק על אדם תשלומים אין השביעית משמטת חוב זה, וכן חובות שנמסרו לבי"ד אין השביעית משמטת אותם (ש"ע ס"יא, שביעית השדה ס"ח).

יז. המשאיל לחברו מוצרים שאינם חוזרים בעינם אלא אחרים הדומים להם תמורתם [כגון: פירות, בקבוקי יין וכיו"צ] נחשב כהלוואת כסף והשביעית משמטתו, וכן אשה ששאלה מחברתה קודם צאת השמיטה [אפילו כמה ימים לפני כן! שבהלוואות אלו אין דין של סתם הלוואה ל-30 יום] מוצרים שאינם חוזרים בעינם [כגון: בקבוק שמן, ביצים] ועברה השביעית, אין חברתה יכולה לתבוע ממנה את המוצרים כיון שהחוב נשטט (שביעית השדה ס"י, ילקו"י ס"ב, זכ"ח ס"א כי תבוא ס"כ).

יח. אדם שהיה ערב להלוואה מסוימת ולא היה ללווה לשלם והערב פרע מלווה, וקודם שפרע הלווה לערב הגיע מוצאי שנת השמיטה- משמטת חוב זה (ללווה) (ש"ע ס"ה).

יט. בכל האופנים שהוזכר שהחוב הושטט בשביעית, אם בכל זאת בא הלווה לשלם את החוב, צריך המלווה לומר לו: "משמט אני ואתה פטור מהשבת החוב", ואם הלווה יאמר לו אעפ"כ רוצה אני להחזיר, יקבל ממנו כיון שהלווה רוצה לתת לו מתנה (ש"ע ס"ו). ואמרו חז"ל: "המחזיר חוב שעברה עליו השביעית רוח חכמים נוחה הימנו" (משניות צביעית פ"י מ"ט).

הכנה מ"ט ראשון של ראש השנה ליר"ט שני

הלכות לקראת ראש השנה

א. אסור לבשל ולהכין מיר"ט ראשון ליר"ט שני אפילו בשני ימים טובים של רה"ש (ש"ע ס' תקג ס"א) ולא מועיל לזה עירוב תבשילין (שדה טפס עמ' רמז). מ"מ אם עבר ובישל מיר"ט ראשון ליר"ט שני מותר לאכול מתבשיל זה בדיעבד (ש"ע ס' תקג ס"א) ואפילו עשה במזיד (משנ"ב שם ס"ק יג, חזו"ע יו"ט עמ' לח) ולכן יש להכין את התבשילים של ליל שני לפני רה"ש כדי שבליל יו"ט שני יהיה האוכל מוכן.

ב. מותר לבשל סיר מלא בשר או דגים לפני סעודת הצהרים של יו"ט ראשון אע"פ שאינו צריך אלא לחתיכה אחת וכוונתו לאכול את הנותר ביר"ט שני, מ"מ לכתחילה צריך להיזהר שלא לומר בפירוש שמבשל לצורך יו"ט שני, אבל אחרי סעודת הצהרים אין להוסיף לסיר יותר ממה שצריך ביר"ט ראשון (ש"ע ס' תקג ס"א ומשנ"ב ס"ק י). **הטעם:** שתוספת משיבחה יותר את התבשיל (משנ"ב ס"ק ה).

ג. אפילו דבר שאינו מלאכה אלא רק טרחה כהדחת קערות וצלחות אסור לעשות ביום טוב ראשון עבור יו"ט שני (ס' תרכז מג"א ס"ק ג', חזו"ע יו"ט עמ' לז). ולכן אין לשטוף את הכלים אחרי סעודה אחרונה ביר"ט הראשון שהרי מכין בזה את הכלים לסעודת ליל יו"ט שני (ילקו"י שבת ח"ב עמ' ריט). אבל כוסות מותר לרחוץ שהרי כל הזמן שותים בהם (ילקו"י שם עמ' רנא).

ד. ניקוי השולחן אחרי הסעודה האחרונה ביר"ט ראשון מותר כדי שהבית יראה מסודר (ילקו"י שם). אבל להכין את השולחן לסעודת ליל יו"ט שני של רה"ש אסור ביר"ט ראשון (ס' תרכז ס"א בהרמ"א).

ה. אין להציע את המיטות ביר"ט ראשון עבור יו"ט שני אלא אם כן המיטה נמצאת במקום שעוברים וזהו גנאי ליר"ט שיישאר כך ונחשב לצורך יו"ט ראשון שמותר (כה"ח ס' שז ס"ק יד).

ו. מותר להוציא אוכלים, משקים או חלה קפואים ביר"ט ראשון כדי שיופשרו עבור סעודת ליל יו"ט שני של רה"ש ואין זה נחשב להכנה (ש"ע מקולר עיני יחזק אור"ח ח"ג ס' לו ס"ב, חזו"ע שבת ח"ב עמ' תמו, נטע גבריאל יו"ט פ"כו ס"ט). אבל לא ישימם על הפלטה או יחמם על מקור אש ביר"ט ראשון עבור ליל יו"ט שני (תורת מאיר לגר"מ פנחס ח"א ס' עג).

*אפשר לפתור זאת ע"י ששיימו את הפלטה בערב רה"ש עם שעון שבת ויכוונו שהפלטה תכבה למשך שעה בזמן שרוצה לשים את המאכלים לחממם ביר"ט ראשון עבור יו"ט שני (ילקו"י יו"ט ס' תקנו) ז. מותר להכניס למקרר בקבוקי שתיה ביר"ט ראשון של רה"ש כדי שיתקררו עבור ליל יו"ט שני של רה"ש ואין זה נחשב הכנה, ועדיף לשים בעוד היום גדול (ילקו"י שבת ח"ב עמ' רכב ס"ק כו, עיין אלני שלמה לגר"ש מגנוז ס' שג ס"ו בהצנת ילקו"י בזה, עיין חזו"ע שם, אבני יספה לגר"י פיינגלדלר ח"ח אור"ח ס' ענף ה).

הטעם: היות ועשוי לשותות בכל רגע (ילקו"י שם).

ח. מדליקים נרות בליל יו"ט שני בצאת הכוכבים, אך אם רוצים להדליק ביר"ט ראשון סמוך לכניסת יו"ט שני מותר רק כשמתחיל להחשיך ונחשב שיש לו צורך בזה עדיין ביר"ט ראשון ולכן אין זה נקרא מכין מיר"ט ראשון ליר"ט שני (ש"ת רב פעלים ח"ד ס' סג, שמירת מועדים לגר"ש גנסי עמ' 292, שמירת שבת כהלכתה פ"מד ס"ג, משנ"ב ס' תהיך ס"ק לג).

ט. אסור לגלול ס"ת ביר"ט ראשון של רה"ש ליר"ט השני לקריאה (משנ"ב ס' תרכ"ז ס"ק ה כה"ח ס"ק יב). אך אם קורא בתורה מס' פסוקים באותו מקום שגלל, לא נקרא הכנה (ערוך השולחן ס' תרכ"ז ס"ב).